ఊర్వశి

'అర్జున్'

పక్షుల కిలకిల రావం తగ్గి - అపుడే సూర్యుడు తూర్పు కొండలనడుమనుండి తొంగిచూస్తున్నాడు. సూర్యభగవానుడికి అర్ఘ్యం సమర్పిస్తున్న సదానందుడు తనపని ముగించుకొని నదిలోనుండి గట్టు ఎక్కి నడక ప్రారంభించాడు.

సదానందుడు - లోకంలోని సర్వం పరిత్యజించిన నిష్కల్మషమైన సన్యాసి. సర్వసంగ పరిత్యాగి. ప్రతిదినం నగరంలో "మాతా భిక్షాందేహి" అని ప్రతి ఇంటి ఇల్లాలిని – దేహి అని అర్థించి – ప్రాప్తించిన భిక్షతో ఆకలి బాధను నివారించుకోవడం అతని దినచర్య. ప్రొద్దుటే వెళ్ళి సాయంకాలానికి కుటీరం చేరడం పరిపాటి

ఓ నాడు అతను భిక్షాటన చేస్తూ ఓ మార్గాన పయనిస్తున్నాడు. నేలను చూపులునిగిడ్చి పాదచారుడై వెడుతున్న ఆ మానవునికి - అతని కర్ణపుటాలకు శ్రవ్యమైన సంగీతస్వరం వినిపించింది. ఏ వ్యక్తినైనా ఆ సంగీత ఆలాపన సమ్మోహితుని చేసేరీతిలోవుంది. ఆ సంగీతం చెవులబడిన సదానందుడు మైమరచి, దానికిలోలుడై నిలిచిపోయాడు. నాగస్వరానికి కట్టుబడ్డ నాగేశ్వరునిలా అతని హృదయం ఆ రాగాన్ని విన్నందుకు ఆనందం – ఉప్పొంగి పోయింది.

స్థాణువుగా మార్గమధ్యంలో నిలిచి వింటున్న సన్యాసికి ఆ మార్గాన ఓ మార్గస్తుడు వెడుతూండడం కనిపించింది. అతనా ప్రాంతీయుడనే భావనకలిగి ఆ వ్యక్తినిపిలిచి ఆ అమర సంగీతాన్ని ఆలాపించిన వ్యక్తి ఎవరో అడిగి తెలుసుకోవాలనే ఆశ జనించింది. ఆ వ్యక్తిని అడగ్గా తన వ్రేలెట్టి ఎడమచేతి వైపునవున్న అంతస్తుల భవనాన్ని చూపి "అక్కడనుంచి ఆ సంగీతం వినవస్తుందని" తెలియజేసాడు.

"అందులో ఎవరున్నారు ? "

"ఊర్వశీదేవి ! "

"ఎవరు - ఊర్వశీ ! ఆమె దేవకన్యా ?"

"అయితే మీరీ ప్రాంతానికి క్రొత్తవారా ! మీకు తెలియదూ-" అని ఆవ్యక్తి ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు. సన్యాసి తల అడ్డంగా వూపాడు.

"ఆమె పేరు ఈ నగరంలో ప్రతివారికి తెలుసు !

"అయివుండవచ్చు కాని నాకు మటుకు తెలియదు యిప్పూటవరకు" అతను చెప్పినదానిని బట్టి ఆ మహిళ ఇంద్రలోకంనుంచి దిగివచ్చిన ఊర్వశి-సౌందర్యవతి-సుగుణాలరాశి. ఆమె మధురగీతం, అమర నృత్యాలకు ధనవంతులు పాదాక్రాంతులట. ఆమె కాలి అందెల చప్పుడు ఎదుటివ్యక్తుల్ని ఆలోచనలోముంచి పిచ్చివాళ్లను చేస్తుందట. ఆమె సన్నిహితత్వాన్ని స్వర్గంగా భావిస్తారట. అని తెలుసుకొన్నాడు సదానందుడు.

♦ ♦ ♦

పర్ణశాలకు తిరిగివచ్చిన సదానందుడు - మహాగ్రంథాలలోని సారాంశం మరొక్కసారి చదివాడు. స్త్రీ సాంగత్యాన్ని విసర్జించిన మహనీయుల్ని - వారి చరిత్రను ముఖ్యంగా పఠించాడు.

తన మనస్సునుండి ఊర్వశీదేవిని, ఆమెను గూర్చిన భావనలు పారద్రోలాలని ప్రయత్నించి మరింతగా అదేపనిగా ఆ ఆలోచనల్లోపడి - అర్థరాత్రికి - మగతనిద్రలోబడి - మిగిలిన రాత్రి వెళ్ళబుచ్చాడు.

మరుసటిదినం ప్రాతఃకాలం - దిన చర్య ప్రారంభించి - భిక్షాటనకు బయలుదేరి సరాసరి ఊర్వశి యింటికే సాగాడు.

ఆ భవనం - అత్యంత మనోహరంగా అలంకరించబడివుంది. లతలు చెక్కిన నగిషీపని యింటిగోడలెల్ల వున్నాయి. గోడలకు - ద్వార బంధపు తలుపులకు వేసినచిత్రలేఖనకు - అతను తబ్బిబ్బయినాడు. తిన్నగా ఎదుటివారు ప్రశ్నిస్తారనేయోచన లేక ఇంటి ప్రాంగణందాటి లోపలికి ప్రవేశించాడు. అతని అదృష్టమో లేక దురదృష్టమోగాని ఎదురు

పూలసజ్జనుబట్టుకొని అవలికేతెంచిన పరిచారిక అతని రాకనుచూచి — నిలిచి "ఆర్యా! నమస్కారాలు" అంది.

"సుఖీ! భవ!" అని దీవించాడు సన్యాసి.

"మహాత్మా! కొంచెం వేచివుండండి. పూజా సామగ్రితోపాటు ఫలములు తెచ్చిసమర్పించెదను!" అని చెప్పి వెళ్ళడానికి సన్నిద్ధురాలైన ఆ పరిచారికను అతనునిలిపి "నేను మీ యింటికి బిక్షాటనకై గాలేదు. మీయజమానురాలను చూచి వెడదామని వచ్చాను" అన్నాడు.

ఆశ్చర్య చకితురాలై యజమానురాలితో సర్వ త్యాగి అయిన ఈ సన్యాసికి పనేమిటో ఆలోచించి, ఎటూ నిర్ణయించుకోలేక యజమానురాలికి తెలియ జేసింది.

ఊర్వశికి అది చెప్పగానే ఆ పుణ్యాత్ముని దర్శించి వస్తాను అని వచ్చింది.

♦ ♦ ♦

కాలి అందెలు గల్లుగల్లు మ్రోగించుకుంటూ ముందుకువచ్చే ఊర్వశిని - ఆ గదిలోనికి ప్రవేశించ గానే తలఎత్తి ఆ వైపు చూచాడు సదానంద్. అతని హృదయం, ఆ ఊర్వశి సౌందర్యానికి దాసోహం అయి, కంపించి - ఆశ అనే విషవృక్షం - బీజంవేసి వ్రేళ్లు సాగించసాగింది. అతని హృదయం ఆమెను చూచి గాయపడింది.

సన్యాసిలోని మార్పుల్ని గమనించి ఊర్వశి "మహాత్మా! మీరీ భవనానికి రావడం ప్రథమం అనుకొంటాను" అంది.

"అవును. నిన్నటిదినం, మీ స్వారానుభూతి పొందడం జరగడం సంభవించింది. మీ పాట ఆ మార్గాన వెడుతున్న నన్ను నిలిపివేసింది" అని తను అక్కడికి రావడానికి ముందు సౌకరించి సమాచారం ఆమెకు విపులంగా తెలియజేసాడు.

"అప్పటినుండి మిమ్మల్ని చూడాలని ఆశ జనించింది. నావల్ల కలిగే ఉపకారం ఏంలేదు. సాధు జంతువు - జింక ఏలా శ్రావ్యమైన సంగీతానికి చెవులు నిక్కరించుకొంటూ వింటుందో నేను అలాగే ..."

"ఆమె పెదవులపై చిరునవ్వు అంకురించి మరు క్షణంలో అంతరించింది. కాని ఆ నవ్వు అతని హృదయంలో గిలిగింతలు పెట్టినట్లయింది.

సాయంత్రం వరకు అక్కడేవుండి - రాత్రివేళకు కుటీరంచేరాడు సన్యాసి సదానంద్.

♦ ♦ ♦

మరుసటి దినంనుండి కాలకృత్యాలు తీర్చుకోనే - ఊర్వశి యింటికేగ మొదలుబెట్టాడు. సూర్యోదయంతో ఆ యింటి ప్రాంగణంలో అడుగుబెట్టడం, సూర్యాస్తమయానంతరం ఆ యింటినుండి యీవలకు వచ్చి కుటీరం చేరడం - కార్యక్రమంగా ఏర్పరుచుకొన్నాడు.

పగల్లా - ఆ భవనంలోని ఉద్యానవనంలో వుంటూ, భవనంలోని ఊర్వశీదేవి దర్శనం అవుతుందేమో అని అటువైపు పరికిస్తూ, ఎపుడు అమృత గాత్రంవిప్పి పాడుతుందో వేచిచూస్తూండడంలో అతనికి ఎంతో ఆనందం అనిపించింది. ఆనందంగా వుండేవాడు.

ఊర్వశికిమట్టుకు ఆ సదానందుడి మార్పుల్నిచూచి దుఃఖించింది. సన్యాసి, సర్వం పరిత్యజించినవ్యక్తి, తన భౌతిక శరీర సౌందర్యానికి, ఐహిక సుఖాలను ఆకర్షించి - తన తేజోవంతమైన ముక్తిమార్గాన్నివిడిచి పుచ్చడం, ఆమెలో సంక్షోభాన్ని రేకెత్తించింది. అతను ఏ క్షణానయినా, తన మతాన్ని విడిచి - ఐహిక సుఖాలకి దిగిపోవచ్చనే ఆలోచన ఆమెలో గాఢంగా నాటుకొంది. ఈ మాయ ప్రపంచంలోని మాయా జాలానికిలోబడి, ముక్తి మార్గాన్ని విడనాడడం ఆమెలో ఆలోచల్ని కలుగజేసింది. సన్యాసిని ఈ బాహ్య సుఖాలనే ఊబిలోనికి జారిపడకుండా ఏలా చేయడమో తెలియలేదు ఆమెకు.

ఒకరోజు సాయంత్రం — ఆ సంఘటన జరిగేటట్లు

ఏర్పరచింది. ఆ నాటితో సన్యాసికి తన మూసు కొన్న కళ్ళు తెరిపించడానికి యుక్తి పన్నింది.

గదిలో ఆసనంపై కూర్చుండి, తన పాదాలచెంత దీపపు సెమ్మెతో జ్యోతిని వెలిగించింది. చక్కని పట్టు చీర గట్టింది. కూర్చుంది. చీర క్రిందిభాగం దీపపు జ్యోతిలోని అగ్నిహోత్రుని తాకింది. అగ్నిహోత్రుడు తన పనిని తాను కొనసాగించసాగాడు. ఆమె చీర ఆహుతి కాసాగింది.

అదే సమయానికి ఊర్వశితో చెప్పి యింటికి వెళ్ళడానికి వచ్చిన సదానందునికి ఆ దృశ్యం కళ్లకు కనుపించింది.

ఎలుగెత్తి "ఓ దేవీ! మీ చీర మంటలోబడి ఆహుతి అవుతున్నది" అని అరిచాడు.

ఆమె వినీ విననట్లు మిన్నకుండా కూర్చుంది.

తిరిగి అతను ఎలుగెత్తి అరిచాడు.

"ఆహుతి! అయితే అయింది! నా కళ్ళముందే ఎన్నలేని విలువగల ఓ వస్తువు బూడిదపాలై నసిసి పోతున్నాది. ఇక దీనిమాట ఓ లెఖ్ఖా!"

"ఆ వస్తువేమిటి?"

"అదియే సన్యాస స్వీకార ఫలం. ముక్తికై ఐహిక సుఖాల్ని దూరంగానిలిపి, పొట్టనింపుకోడానికి బిక్షాటనచేసి నింపుకొంటూ, ఈ మాయ ప్రపంచంలోని సుఖాలను దూరంగా వుంచుతూ, శరీర సుఖాలను ఇంతకుముందే పారద్రోలిన మీరు, నా శరీర వ్యామోహంలోపడి, దగాపరచుకొంటున్నారు. మంచి ముత్యాన్ని మసిబొగ్గుగా పారద్రోసి — బురద మట్టితో నిండిన మట్టికుండకై మీ ఆత్మ పరితపింప జేస్తున్నారు. ఈ నాటికైనా కన్నులువిచ్చి నిజం తెలుసుకోండి. మీ యొక్క నిశ్శేష జీవితాన్ని ముక్తి సాధనకై వినియోగించండి" అంది ఊర్వసి.

ఆమె అన్న మాటలు అతనిలో చైతన్యం కలిగించింది. సాష్టాంగంపడి ఆమెకు నమస్కరించి "తల్లీ! ఇంతవరకూ మీ సౌందర్యానికి జోహార్లు అర్పిస్తూ మీ భౌతిక సుఖాలనుచూచి ఆనందిస్తూ, నా పవిత్ర కార్యక్రమాన్ని మరిచిపోయిన మూఢుడ్ని. నా మైకం వదిలించారు—"అని చేయెత్తి నమస్కరించి నిష్క్రమించాడు.

ఆ తరువాత తిరిగి సదానందుడు ఆ ప్రాంతంలో మరెప్పుడు కనిపించలేదు. ఆ నగరాన్నే శాశ్వితంగా విడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

మెదడును చల్లబరచి

శిరోజములను నల్లబరచి

కుదుళ్లను పదిలము చేయునది

కేసరి గారి

భృంగామలకతైలము

వెల రు. 2

వాడండి.

కేసరి కుటీరం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

రాయపేట, మద్రాసు 14.